

TAMPEREEN KAUPUNKI

Sote- ja aluehallintouudistus Pirkanmaalla

TERVEYDEN EDISTÄMISEN NEUVOTTELUKUNTA 1.4.2016

Yhteyspäällikkö Tuukka Salkoaho

Sote-uudistuksessa ja itsehallintoalueiden perustamisessa eteneminen

Raide 1: sote-järjestämisuudistus

- sote-järjestämistehtävä ja rahoitus irrotetaan kuntapohjasta
- HE-luonnoksen linjausten tavoite huhtikuu, HE-luonnos lausunnoille

Raide 2: sote - valinnanvapaus- ja monikanavarahoitusuudistus

- selvityshenkilöryhmä (pj. prof. Brommels) antanut väliraporttinsa
- huhtikuussa STM:n informointi ehdotuksista, raportti ehdotuksineen toukokuu -16
- hallituksen linjatessa huhtikuussa HE:n järjestämisuudistuksesta sisältöä sillä jo kuva valinnanvapautta ja monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamista koskevista ehdotuksista

Sote- ja alueuudistuksessa eteneminen

- Kevään 2016 pääasiana lainvalmistelu, neuvoteltavana uuden sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain, maakuntalain, uudistuksen toimeenpanon ja maakuntien rahoituslainsäädännön sisältö → Yksityiskohtaiset ratkaisut näiden osalta vielä arvailun varassa.
- Valmistelun perustana ovat hallituksen 7.11.2015 linjaukset. Lakiluonnosten odotetaan valmistuvan lausunnoille huhtikuun loppuun mennessä.
- Hallitus on samalla toteuttamassa erikoissairaanhoidon työnjaon ja päivystyksen sekä sairaalaverkon uudistusta. Siinä vaativimmat palvelut kootaan 12 laajan ympärivuorokautisen päivystyksen sairaalayksiköihin, joista viisi on yliopistollisia sairaaloita.
- Uudistuksen edellyttämät maakuntien yhteistyövelvoitteet ja työnjako on tarkoitus kirjata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiin ja maakuntalakiin.

Rahoituksen peruslinjaus

- **Hallitus on linjannut rahoituksen jatkovalmistelua seuraavasti:**
 - Kunnilla ei voi olla vastuuta sote-palvelujen rahoituksesta. Rahoitusvastuu olisi ristiriidassa kunnallisen itsehallinnon kanssa.
 - Tulevien itsehallintoalueiden rahoitus valmistellaan ensisijassa valtion rahoitusvastuun pohjalta.
 - Vaihtoehtoisena mallina selvitetään myös mallia, jossa osa rahoituksesta perustuisi itsehallintoalueiden omaan verotusoikeuteen.
- **Tarkempi rahoitusmalli valmistellaan huhtikuussa 2016 lausunnonle lähetettävään esitysluonnokseen**
 - maakuntien valtionosuuslaki
 - kunnan peruspalveluiden valtionosuuslaki
 - verolakien muutokset

Omaisuusjärjestelyiden vaihtoehdot

- Kunnat luovuttavat kiinteistöomaisuutta korvausta vastaan. Velat ja tarpeeton omaisuus jää kunnille.
- Kunnilta lunastetaan tarpeellinen omaisuus. Velat ja tarpeeton omaisuus jää kunnille.
- Kunnilta vuokrataan tarvittavat tilat. Velat ja tarpeeton omaisuus jää kunnille.
- Kunnat perustavat yhtiön, joka vuokraa toimitilat. Kunnat päättävät veloista ja yhtiöön siirtyvistä kiinteistöistä.
- Omaisuus erotetaan itsehallintoalueille, ns. jakautumismallilla. SOTEen liittyvä omaisuus ja velat siirtyvät kunnilta itsehallintoalueille/yhtiölle. Taseeltaan riittävän vakavaraisella yhtiöllä mahdollisuus sulattaa tarpeeton omaisuus.

Valinnanvapaudesta 1

- Palvelujen käyttäjä voi valita julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorintuottajan
- Valinnanvapaus on pääsääntöperustasolla ja soveltuvin osin erikoistason sosiaali- ja terveydenhuollossa
- Asiakkaan valinnan mahdollisuus turvataan yhtenäisillä laatuperusteilla ja valintaa tukevalla julkisella tiedolla

Valinnanvapaudesta 2

- Viranomaisen hyväksymä toimija voi tarjota valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluja (auktorisointimenettely)
- Viranomaisen vahvistaa palvelujen tuottajille kohdennettavan rahoituksen ja asiakasmaksut –ne ovat samat samasta palvelusta tuottajasta riippumatta ja ”rahaa seuraa asiakasta”
- Ohjauksen ja seurannan merkitys kasvaa olennaisesti
- Valtiolla rahoittajana *säätelytehtävä*
 - Rahoituksen kohdistaminen järjestäjille ja edelleen tuottajille
 - Asiakasmaksuistapäättäminen
 - Auktorisointi(sekä toimiluvat ja laillistus)
 - Seuranta, arviointi (tunnusluvut ja hyväksytyt toimintakäytännöt) sekä sanktioiden määrääminen
 - Viranomaisvalvonta

Ministeriöiden viesti kunnille ja kuntayhtymille

- Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö valmistelevat muutostukea kuntien, kuntayhtymien ja perustettavien maakuntien muutostyön tueksi. Tätä varten on tarkoitus varata määräraha valtion talousarvioon seuraaville vuosille.
- Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö ovat kannustaneet kuntia ja muita toimijoita suunnittelemaan jo nyt sote-uudistusta omassa maakunnassaan.
- Kesällä 2017 käynnistyy maakuntien väliaikaishallinto valmistelemaan uuden toiminnan aloittamista vuonna 2019. Väliaikaishallinnossa on tarkoitus nojautua mahdollisimman pitkälti maakunnissa nyt sovittaviin uusiin rakenteisiin.
- Alueilla voidaan sopia yhteistyössä tarvittavista yhteistyöelimistä ja organisaatioista.

Pirkanmaalaisen valmistelun lyhyt historia

- Pirkanmaan sote-ohjausryhmä perustettiin kuntien yhteisellä päätöksellä loppuvuodesta 2014. Ohjausryhmä ehti kokoontua kaksi kertaa (16.12.2014 ja 10.2.2015) käymään läpi silloista tilannetta, jossa olimme matkalla kohti viittä sote-aluetta ja maakunnallisia tuottamisvastuualueita. Käynnistimme Pirkanmaalla tuottamisvastuualueen valmistelun sopimalla valmisteluprojektin käynnistämisestä ja valitsemalla projektijohtajaksi kunnallisneuvos Pentti Sivusen.
- Tilanne kuitenkin muuttui äkillisesti vaalikauden loppumetreillä, viisi sote-aluetta törmäsi perustuslaillisiin ongelmiin ja samoin kävi tämän jälkeen nopeasti valmistellulle kuntayhtymämallille. Niinpä saimmekin kuulla, että sote-uudistus siirtyi seuraavan hallituksen ratkaistavaksi. Muuttuneessa tilanteessa ohjausryhmä puheenjohtaja viestitti ohjausryhmälle, että tuottamisvastuualueen valmisteluprojektia ei ole syytä käynnistää eikä projektijohtajaa palkata. Viestissään pormestari Ikonen kuitenkin esitti, että jo nimetty ohjausryhmärakenne säilytetään ja että mikäli uuden hallituksen myötä syntyy linjaus yhteistyömallista, kutsuu hän ohjausryhmän uudestaan koolle.
- Pirkanmaan liitto järjesti elokuun lopussa 2015 Pirkanmaan kuntajohdolle keskustelutilaisuuden tulevan itsehallintoalueen valmistelun käynnistämisestä Pirkanmaalla. Tapaamisessa sovittiin, että keväällä lepäämään jätetty Pirkanmaan sote-uudistuksen ohjausryhmä kutsutaan uudelleen koolle ja että ohjausryhmään kutsuttaisiin edustus myös Pirkanmaan liitosta, Pirkanmaan pelastuslaitokselta sekä Pirkanmaan ELY-keskuksesta. Ohjausryhmän asiantuntemusta sovittiin täydennettävän tarvittaessa myös Tampereen yliopiston edustuksella.

Järjestäytyminen Pirkanmaalla

- Alueen kuntien, Pshp:n ja Pirkanmaan liiton valtuustojen ja hallitusten puheenjohtajat muodostavat Pirkanmaan sote- ja aluehallintouudistuksen ohjausryhmän
 - pj. pormestari Anna-Kaisa Ikonen, vpj. Nokian kaupunginhallituksen pj. Arja Laitinen, sihteeri Tuukka Salkoaho
- Alueen kuntajohtajilla, Pshp:n johtajalla, pelastusjohtajalla, ELY-keskuksen johtajalla, yliopiston edustajalla ja nimetyillä henkilöstön edustajilla puhe- ja läsnäolo-oikeus ohjausryhmässä

Pirkanmaan kunnat ja väestö 31.12.2015

Akaa	17043
Hämeenkyrö	10669
Ikaalinen	7211
Juupajoki	1988
Jämsä	21537
Kangasala	30610
Kihniö	2038
Kuhmoinen	2332
Lempäälä	22539
Mänttä-Vilppula	10588
Nokia	33159
Orivesi	9409
Parkano	6767
Pirkkala	18906
Punkalaidun	3051
Pälkäne	6674
Ruovesi	4619
Sastamala	25214
Tampere	225147
Urjala	4923
Valkeakoski	21314
Vesilahti	4491
Virrat	7001
Ylöjärvi	32713
Yhteensä	529943

Valmistelun käynnistyminen

- Helmikuussa 2016 käynnistetty virkatyönä tehtävä valmistelu nykytilan kuvauksen osalta.
- Perustettu kolme valmistelutyöryhmää:
 - Sote-kokonaisuus, sis. ympäristöterveydenhuollon
 - Alueellinen hallinto, sis. maakunnan liiton, pelastuslaitoksen ja ELY-keskukselta siirtyvät toiminnot
 - Tukipalvelut, kiinteistöt ja muu omaisuus
 - ICT ryhmiä läpileikkaavana teema, pääpaino kuitenkin sote-ryhmässä
- Toimintojen ”inventointi” valmis toukokuun loppuun mennessä, lisäksi tavoitteena on, että toukokuun ohjausryhmässä olisi nykytilaraportin ohella esitys jatkotyöstä ja sen rahoituksesta.

Sote- ja aluehallintouudistus Pirkanmaalla

Sote-kokonaisuus (ml. ympäristöterveyden huolto)

- Vastuuhenkilöt: Oskari Auvinen (Kangasala), Esa Sirviö (Mänttä-Vilppula), Taru Kuosmanen (Tre), Rauno Ihalainen (Pshp)
- Kuvaus toiminnoista, resursseista, volyymeistä, rakenteista, henkilöstöstä ja omaisuus- ja sopimusjärjestelyistä

Tukipalvelut, kiinteistöt ja muu omaisuus

- Vastuuhenkilöt: Jaakko Joensuu (Pirkkala), Kalle Mäkelä (Ikaalinen), Jukka Varonen (Valkeakoski), Tarja Puskala (Tre), Pasi Virtanen (Pshp)
- Kuvaus kiinteistöistä, tukipalveluprosesseista, rakenteista, henkilöstöstä sekä omaisuus- ja sopimusjärjestelyistä

Alueellinen hallinto (sis. maakunnan liiton ja pelastuslaitoksen toiminnot sekä ELY-keskukselta siirtyvät tehtävät)

- Vastuuhenkilöt: Jarkko Malmberg (Sastamala), Kari Kankaala (Tre), Esa Halme (Pirkanmaan liitto), Leena Vestala (ELY-keskus), Olli-Pekka Ojanen (pela)
- Kuvaus tehtävistä, resursseista, rakenteista, volyymeistä, henkilöstöstä, omaisuus- ja sopimusjärjestelyistä

Valmistelun kokonaiskoordinointi:

yhteyspäällikkö Tuukka Salkoaho, Pirkanmaan kj-kokouksen puheenjohtajisto, Pirkanmaan kuntajohtajat

Pirkanmaan tilannekuvan rakentaminen, runko (1)

TIIVISTELMÄ

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO

2. SELVITYKSEN SISÄLTÖ JA RAJAUKSET

3. ALUE- JA MAAKUNTAHALLINTO PIRKANMAALLA

3.1. Pirkanmaan liitto (tehtävät ja resurssit)

3.2. Pirkanmaan ELY-keskus (siirtyvät tehtävät ja resurssit)

3.2.1 Yritys- ja työvoimapalvelujen järjestäminen

3.3. Hallituksen linjauksissa siirtyväksi esitetyt muut tehtävät/rajapinnassa olevat tehtävät

3.3.1. Maatalous- ja maaseutuhallinto

3.3.2. Rakennusvalvonta

3.3.3. Työllisyyden hoito

3.3.4. Kaavoitus

3.3.5. Elinkeinpolitiikka

4 . PIRKANMAAN PELASTUSLAITOS

5. SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN PIRKANMAALLA

6. VÄESTÖ JA VÄESTÖN TERVEYDEN EDISTÄMINEN PIRKANMAALLA

7. PERUSTERVEYDENHUOLTO PIRKANMAALLA (tämän hetkinen palveluiden toteuttamistapa)

7.1. Avovastaanottopalvelut

7.2. Perusterveydenhuollon päivystys

7.3. Terveysneuvonta

7.4. Suun terveydenhuolto

7.5. Kuntoutus

7.6. Terveyskeskussairaalapalvelut

7.7. Työterveyshuolto

7.8. Täydentävät perusterveydenhuollon palvelut (maksajana pot. itse/vak.yhtiö/muu)

8. SOSIAALIHUOLTO PIRKANMAALLA (tämän hetkinen palveluiden toteuttamistapa)

8.1. Lasten ja nuorten palvelut

8.2. Aikuissosiaalityö

8.3. Päihde- ja mielenterveyspalvelut

8.4. Ikäihmisten palvelut

8.5. Vammaispalvelut

8.6. Sosiaalipäivystys

8.7. Täydentävät sosiaalihuollon palvelut

Pirkanmaan tilannekuvan rakentaminen, runko (2)

9. ERIKOISSAIRAANHOITO PIRKANMAALLA (tämän hetkinen palveluiden toteuttamistapa)

9.1. Tays

Konservatiivinen toiminta, MT-päihdehuolto, toimenpidehoito (leikkaukset, interventiot), kuntoutus, opetus ja tutkimus

9.2. Aluesairaalat

otsikot kts edellä kohta Tays

9.3. Hatapään sairaala

otsikot kts edellä kohta Tays

9.4. Yksityisesti tuotetut esh-palvelut

9.5. Päivystyspalvelut

9.6. Ulkopuoliset ostot sairaaloittain

1.€-määrä, 2.toimenpiteiden/tuotteiden lkm, 3. hoidettujen potilaiden määrä

9.7. Kliiniset tukipalvelut erikoissairaanhoidon osalta (esh kuvaus tähän, muuten tukipalvelut yksi kokonaisuus)

Kuvantaminen, Lääkehuolto, Laboratoriopalvelut, Muut

10. YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO PIRKANMAALLA (tämän hetkinen palveluiden toteuttamistapa)

11. SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON TUKIPALVELUT (tämän hetkinen palveluiden toteuttamistapa)

11.1. Kliiniset tukipalvelut

11.2. Hallinto ja talous

11.3. Kiinteistöpalvelut (ml. kartta)

11.4. Ateria- ja puhtaanapitopalvelut

11.5. Muut tukipalvelut

12. SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON HENKILÖSTÖ PIRKANMAALLA

12.1. Perusterveydenhuolto

12.2. Sosiaalihuolto

12.3. Erikoissairaanhoido (esh osalta erittely sairaalakohtaisesti)

12.4. Ympäristöterveydenhuolto

12.5. Tukipalvelut

13. SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KIINTEISTÖT JA MUU OMAISUUS PIRKANMAALLA

13.1. Kiinteistöt (sijainti, käyttötarkoitus, laajuus, tasearvo, käypäarvo)

13.2. Muu omaisuus

14. TALOUS- JA MUUT TILASTOT PIRKANMAALLA

14.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon taloustilastot

14.2. Taloustilastot muiden siirtyvien tehtävien osalta

14.3. Muut tilastot

Pirkanmaan tilannekuvan rakentaminen, runko (3)

15. ICT PALVELUJEN TUOTTAMISEN JA JÄRJESTÄMISEN NYKYTILA PIRKANMAALLA

15.1. Ohjelmistot

- Käytössä olevat ohjelmistot ja niiden elinkaari (sote potilastieto- ja asiakastietojärjestelmät sekä niitä tukevat keskeiset järjestelmät)
- Taloushallinnon ohjelmisto
- Henkilöstöhallinnon ohjelmisto
- Ympäristöterveydenhuollon ohjelmisto

15.2. ICT-infrastruktuuuri

- Konesaliratkaisu (oma/ostettu, tilat)
- Palvelimien määrä (kpl)
- Tietoverkkoratkaisut (LAN ja WLAN)

15.3. Päätelaitteet

- Työasemat (määrä ja tyyppi: pöytä/kannettava/tabletti)
- Mobiililaitteiden määrä (kpl)

15.4. Sopimukset

- Voimassa olevat merkittävät palvelu- ja toimitussopimukset sekä kesto (sote potilastieto- ja asiakastietojärjestelmät sekä niitä tukevat keskeiset järjestelmät, taloushallinto, henkilöstöhallinto)

15.5. Henkilöstö

- Sote-Tietohallinto/ICT-henkilöstö (kpl)

15.6. Talous

- Sote-ICT käyttötalousbudjetti (euroa)
- Sote-ICT kehittämisbudjetti (euroa)

16. ESITYS JATKOTOIMENPITEISTÄ

16.1. Jatkotyön projektointi

17. LÄHTEET

17.1. Pääasialliset lähteet

THL, KELA, Tilastokeskus, STM, VM, Kuntaliitto, Pirkanmaan liitto, Kaupunkiseutu, PSHP ja kunnat

17.2. Muut lähteet

Lääkäriliitto, TEHY, Super, EK, SOSTE, Finanssivalvonta, Valvira, Työterveyslaitos, AVI, jne.

LIITTEET

Kuntakohtaiset tilastot

Valmiit raportit, mm. psykiatria, järjestämissuunnitelma, erva järjestämissopimus, hyvinvointikertomus

Valmistelun taustamuistiot

Muut liitteet

Valmistelun toinen vaihe (syksy 2016-): Väliaikaishallinto/uusi organisaatio

JOHTAMINEN

- Organisaatorakenne
- Tiedolla johtamisen malli
- Taloushallinto
- Henkilöstöhallinto
- Tietohallinto

RAJAPINNAT JA SIDOSRYHMÄT

- Rajapinnat kuntien palveluihin
- Maakuntaa laajemman alueen erityispalvelut
- Hankinnat ja logistiikka
- Tukipalvelut
- Yliopisto- ja AMK-yhteistyö, muut oppilaitokset

SOTE-PALVELUTUOTANNON ORGANISOINTI

- Perusterveydenhuollon, suun terveydenhuollon, sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon palvelujen sekä ympäristöterveydenhuollon organisoituminen
- Integraation ja palveluketjujen toteutus
- Keskitetyn, alueellisen ja paikallisen tason toimintamallit

MUUN TOIMINNAN ORGANISOINTI

- Pirkanmaan liiton, Pirkanmaan pelastuslaitoksen sekä ELY-keskukselta ja Avilta siirtyvien tehtävien organisoituminen

ALUEELLISEN DEMOKRATIAN MALLI

- Luottamushenkilöorganisaatio
- Kansalaisten osallistumisen ja vaikuttamisen malli

Keskeisiä kysymyksiä valmistelun näkökulmasta

- Mitä voimaanpanolaissa säädetään väliaikaishallinnosta?
- Miten kesällä 2017 aloittava väliaikaishallinto ”miehitetään”, nojaako perustettava hallinto johonkin jo olemassa olevaan?
- Miten tukipalveluiden siirto ja organisointi loppujen lopuksi toteutetaan?
- Mikä on omaisuusjärjestelyjen lopullinen kohtalo?
- Mitä kuntiin jäävä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen toteutetaan?
- Miksi ministeriövetoinen keskustelu on niin tuotantolähtöistä, kun kysymys on palveluiden järjestämisestä?

Kiitos mielenkiinnosta!

tampere.fi/alueuudistus

TAMPEREEN KAUPUNKI

